

[Niels Eriksen.]

end de hidtidige statistiske oplysninger viser. Vi, der kommer rundt i landsognene, ser meget få unge, og de gårde, der overhovedet har nogen medhjælper, er meget let talt. Efter statistikken skulle der nu være 2 pct. unge af hver årgang, der uddanner sig ved landbruget, og hvis vi prøver at omregne det, vil det sige, at for hver 7-8 ældre landmænd, der afgår, er der faktisk kun én til at afløse. Det er den situation, vi er i, og det er den, som i allerhøjeste grad er bestemmende for, hvordan vi vil forme den fremtidige landbrugslovgivning.

Vi har alle vore tanker og ideer om landbrugets struktur. Men vi er mange, der har været glade for den struktur, vi hidtil har haft, fordi den på mange måder har været med til både økonomisk og folkeligt at præge udviklingen på en god måde. Når det er sagt, må vi dog erkende, at med de få unge, der er til rådighed, holder disse synspunkter ikke mere. Enten vi synes om det eller ej, må færre drive mere jord i den kommende tid. Det er derfor efter min opfattelse på høje tid, at vi får lukket op for en højere sammenlægningsgrænse og friere muligheder for samdrift. Sker det ikke forholdsvis hurtigt, frygter jeg faldende produktion, mindre eksport og dermed mindre valutaindtjening.

Jeg tror ligesom de foregående talere, at vi også fremover får en meget varieret brugsstørrelse, fordi landmændene givet i den kommende tid — det har man set i Amerika og andre steder — i stigende grad specialiserer sig i bestemte produktioner, og ikke alle de produktioner har sammenhæng med, om man har mere eller mindre jord til rådighed. Men det er rigtigt, synes jeg, som hr. Chr. Thomsen sagde før, at landbruget har krav på at få at vide, hvordan man tænker sig, den fremtidige landbrugsudvikling skal være. Landbruget har også krav på at få frihed til at finde den fremtidige struktur. Det er helt nødvendigt, hvis landbruget skal fastholde de eksportmængder, det hidtil har præsteret.

Det andet store problem, jeg vil nævne, er kapitalbehovet. Der vil givet med en strukturændring komme et større kapitalbehov. Jeg vil gerne sige, at landbruget i øjeblikket er voldsomt belastet af det høje renteniveau og de lave obligationskurser. Beregninger

viser, at landbruget i 1969 gennemsnitlig afleverede 17 pct. af sin produktionsværdi som betaling for den lånte kapital. Det er næsten 2 milliarder kr. Derfor er vi i landbruget i højeste grad interesseret i, at regeringen får held med sin økonomiske politik, så vi via den kan nå frem til et mere sundt pengemarked og et mere rimeligt renteniveau. Landbruget, der i sig selv er meget kapitalkrævende, vil med den omstilling, der vil komme, få et meget stort kapitalbehov, hvis det skal være på højde med de bedste i andre lande. Her tænker jeg ikke alene på strukturændringerne, men også på de ændringer, som skal komme på staldsiden i moderne landbrug. Det er mange steder nogle elendige ko- og svinestalde, vi har. De hører ikke moderne produktionsformer til, og det må, synes jeg, give grund til eftertanke, når Landøkonomisk Oversigt for 1970 fortæller os om landbrugets avlsbygninger, at fuldført byggeri i 1969 kun udgjorde 173.000 m² mod 205.000 i 1968 og 533.000 i 1967. I alle de foregående år i begyndelsen af 1960'erne lå landbrugsbyggeriet på mellem 500.000 og 600.000 m².

Der er ingen tvivl om, at hvis den tendens, jeg her har nævnt, fortsætter, vil det resultere i en meget betydelig nedgang i husdyrproduktionen, og derfor må alle muligheder for øget kapitaltilførsel undersøges. Jeg afventer i hvert fald med spænding, hvad det udvalg, som er nedsat af landbo-kommissionen, vil komme med af forslag.

Det er ikke store midler, der fra det offentlige er stillet til rådighed for udlån til sammenlægninger og forbedring eller nybygning af avlsbygninger, ca. 50 mill. kr. årlig. Den nuværende lov er behæftet med en efter min mening alvorlig fejl. Lånemuligheden standser ved den nuværende frie sammenlægningsgrænse på 35 hektar og er knyttet til jordkøb. Skellet ved de 35 hektar bør efter min mening slettes. Jeg synes, det virker meget uretfærdigt, og det er i hvert fald slet ikke i harmoni med den udvikling, vi er inde i.

Med hensyn til de bemærkninger, hr. Chr. Thomsen kom med, må jeg sige, at jeg kan ikke blive meget uenig med hr. Chr. Thomsen. De ting, som hr. Chr. Thomsen nævnte, er ting, som vi under debatter her i Folketinget igennem mange år har fremført. Jeg glæder mig over, at de så klart og stærkt